

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΣΕΚ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ001

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 135 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **ΔΥΟ (2) ΜΕΡΗ**.
3. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
4. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
5. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
6. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
7. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.

Η διαφήμιση της ... διαφήμισης

[...]

Η διαφήμιση, εισχωρώντας καθημερινά βαθύτερα στο «πετσί» μας, έχει μετατραπεί σε μια μηχανή παραγωγής προτύπων και «ηρώων», σε μια εποχή μάλιστα, που «κομμάτια τέτοιου είδους» τείνουν να εκλείψουν. Η δυνατότητα αυτή βέβαια δεν υπηρετεί αγνά κίνητρα. Είναι θλιβερό και συνάμα επικίνδυνο μια τέτοια δυνατότητα να «κυβερνιέται» από επιδέξιους χειριστές για ευτελείς επιδιώξεις. Έρχεται κάποια στιγμή, που η νεολαία πελαγωμένη μέσα στη σύγχυση, ζητά ένα φως, ζητά τον Θεό. Η διαφήμιση προσφέρει θεούς. Είναι αμφίβολο αν το πλήθος των Ιεροσολυμιτών ήταν τόσο, όσο το πλήθος των Πειραιωτών που υποδέχθηκε στις 13 Ιουνίου 1988 έναν νέο θεό του ποδοσφαίρου, ο οποίος μπήκε στην πόλη θριαμβευτής κι έγινε τιμητικά δεκτός στο καταφώτιστο και καταστολισμένο Δημαρχείο, όπου τον υποδέχθηκαν «μετά βαΐων και κλάδων» οι αρχές της πόλης. Όλοι διαφημίζονταν, μα όλοι διαφήμιζαν τη διαφήμιση!

Το παραπάνω περιστατικό δείχνει πόση μεγάλη δύναμη υποβολής κι επιβολής κρύβει η διαφήμιση. Το πνεύμα του δέκτη, είτε είναι θεατής γηπέδου, είτε τηλεθεατής, είτε ακροατής, είτε απλός αναγνώστης εντύπων, που έχουν μεταβληθεί σ' «ευαγγέλια» της διαφήμισης, έχει τόσο υποβαθμιστεί, ώστε να πιστεύει πως η μητρική αγάπη ταυτίζεται με κάποια κρέμα για μωρά, η ερωτική σχέση με κάποια χρυσή αλυσίδα, που φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά, οι αθλητικές επιδόσεις από κάποιο «μαγικό» άρωμα, το κοινωνικό μας στήσιμο από κάποια μάρκα τσιγάρου, η κοινωνική επιτυχία από κάποια «μαγική» συνταγή και, τέλος, πως το πρόβλημα των ανθρώπινων σχέσεων θα λυθεί, όπως διαλύεται σ' ένα ψηλό κολονάτο ποτήρι ο πάγος, όταν έλθει σ' επαφή με κάποιο εκλεκτής μάρκας ποτό. **Η διαφήμιση, που κατορθώνει τ' ακατόρθωτα, πέτυχε να κάνει τον άνθρωπο υπηρέτη των πραγμάτων κι όχι τα πράγματα υπηρέτες του ανθρώπου.**

Αν προσπαθήσουμε να συνδυάσουμε την ανάπτυξη της διαφήμισης μ' ένα κύμα αμφισβήτησης του κύρους της σχολικής παιδείας, που παρέχεται στο ευρύ κοινό, θα δούμε πως διαγράφονται έντονες ανησυχίες για τις προοπτικές, που παίρνει το φαινόμενο της διαφήμισης. Είναι αρκετά ανησυχητικό να βλέπεις το παιδί, ανεξάρτητα από την ηλικία του, να «κρέμεται» στη μικρή οθόνη στα πεντάλεπτα χρονικά διαστήματα, που μεσολαμβάν κατά την αλλαγή της ταινίας, για ν' απολαύσει τον «θαυμαστό κόσμο των διαφημίσεων», που σε δημοτικότητα, οι μόνοι που μπορούν να τον συναγωνιστούν είναι οι ήρωες του Ντίσνεϊ — η θρυλική Disneyland. Είναι ανησυχητικό το να μην μπορεί ένα παιδί του δημοτικού σήμερα ν' αρθρώσει ευχερώς 500 ελληνικές λέξεις και ν' απαγγέλλει σαν προσευχή 500 διαφημιστικές λέξεις. Κι είναι ακόμη πιο θλιβερό ο σημερινός απόφοιτος του Λυκείου με δυσκολία να μπορεί να μνημονεύσει 10 ονόματα αγωνιστών του '21 (κάτι λιγότερο από τη σύνθεση του Ολυμπιακού) και ν' απαγγέλλει «απνευστί» είκοσι και πλέον τύπους αυτοκινήτων.

Κι ακόμη, οι διαφημίσεις λειτουργούν σαν «μαγικό χαλί». Ανεβάζουν στα σύννεφα τον άνθρωπο και του δίνουν ένα αίσθημα φυγής από μια καθημερινότητα πεζή. Απαγκιστρώνουν τους λιγότερο ευαίσθητοποιημένους από τα προβλήματά τους και τους μεταφέρουν στο χώρο

του ονείρου και της φαντασίας, έτσι που να ξεχνούν την τρέχουσα κατάσταση. Αναγκάζεται, λοιπόν, ο σύγχρονος άνθρωπος να μεταφερθεί σε μια κατάσταση ονειροβασίας. Έτσι η διαφήμιση σε κάποια φάση μοιάζει με πνευματικό ναρκωτικό, καθώς τα προβλήματα αποκτούν «λύσεις» μαγικές αλλά εφήμερες. Μερικές από τις λύσεις γίνονται κι επικίνδυνες. [...]

(απόσπασμα)

Σαράντος Καργάκος, *Προβληματισμοί – Ένας διάλογος με τους νέους*, Τόμος Ε΄, Αθήνα, Gutenberg, 1997, σσ.107-113.

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Να γράψετε περίληψη του πιο πάνω κειμένου, έκτασης 120 – 140 λέξεων. Το κείμενό σας πρόκειται να δημοσιευθεί στη στήλη της μαθητικής εφημερίδας του σχολείου σας.

(μονάδες 8)

A.I.2. Να γράψετε **δύο (2)** μέσα πειθούς που χρησιμοποιούνται για την επίκληση στο συναίσθημα στην **τέταρτη (4^η)** παράγραφο (*Κι ακόμη ... επικίνδυνες.*). Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.

(μονάδες 4)

A.I.3. Στην **τρίτη (3^η)** παράγραφο (*Αν προσπαθήσουμε... αυτοκινήτων.*) ο συγγραφέας διατυπώνει τις ανησυχίες του για τις συνέπειες της διαφήμισης. Να αναφέρετε **δύο (2)** συνέπειες που αφορούν τα μικρά παιδιά.

(μονάδες 4)

A.I.4. Ο συγγραφέας στο πιο κάτω απόσπασμα (**2^η παράγραφος**), χρησιμοποιεί μακροπερίοδο λόγο. Να εξηγήσετε τι επιτυγχάνεται με τη χρήση του, αναφέροντας **δύο (2)** στοιχεία.

Το πνεύμα του δέκτη, είτε είναι θεατής γηπέδου, είτε τηλεθεατής, είτε ακροατής, είτε απλός αναγνώστης εντύπων, που έχουν μεταβληθεί σ' «ευαγγέλια» της διαφήμισης, έχει τόσο υποβαθμιστεί, ώστε να πιστεύει πως η μητρική αγάπη ταυτίζεται με κάποια κρέμα για μωρά, η ερωτική σχέση με κάποια χρυσή αλυσίδα, που φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά, οι αθλητικές επιδόσεις από κάποιο «μαγικό» άρωμα, το κοινωνικό μας στήσιμο από κάποια μάρκα τσιγάρου, η κοινωνική επιτυχία από κάποια «μαγική» συνταγή και, τέλος, πως το πρόβλημα των ανθρώπινων σχέσεων θα λυθεί, όπως διαλύεται σ' ένα ψηλό κολονάτο ποτήρι ο πάγος, όταν έλθει σ' επαφή με κάποιο εκλεκτής μάρκας ποτό.

(μονάδες 4)

A.I.5. Να γράψετε πώς επιτυγχάνεται η συνοχή της **τρίτης (3^{ης})** παραγράφου (Αν προσπαθήσουμε... αυτοκινήτων.)

(μονάδες 2)

A.I.6. Να αντικαταστήσετε κάθε μία από τις πιο κάτω υπογραμμισμένες λέξεις με μία **συνώνυμή** της, διατηρώντας τη σημασία που έχει στο κείμενο καθώς και τον γραμματικό της τύπο. Στο τετράδιο απαντήσεών σας να μεταφέρετε μόνο τη συνώνυμη λέξη στον σωστό τύπο.

α. [...] από επιδέξιους χειριστές για ευτελείς επιδιώξεις [...]

β. Απαγκιστρώνουν τους λιγότερο ευαίσθητοποιημένους από τα προβλήματά τους [...]

(μονάδες 4)

A.I.7. α. Να αναλύσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις των πιο κάτω φράσεων στα συνθετικά τους μέρη.

β. Να σχηματίσετε **μία (1)** νέα σύνθετη λέξη, από το β' συνθετικό της κάθε μίας από τις υπογραμμισμένες λέξεις.

- [...] που υποδέχθηκε στις 13 Ιουνίου 1988 ένα νέο θεό του ποδοσφαίρου [...]
- [...] που έχουν μεταβληθεί σ' «ευαγγέλια» [...]

(μονάδες 4)

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Η διαφήμιση, που κατορθώνει τ' ακατόρθωτα, πέτυχε να κάνει τον άνθρωπο υπηρέτη των πραγμάτων κι όχι τα πράγματα υπηρέτες του ανθρώπου.»

Σε άρθρο σας που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας, να παρουσιάσετε **τρεις (3)** αρνητικές επιδράσεις της διαφήμισης στη ζωή των νέων της ηλικίας σας σήμερα. Στη συνέχεια, να εξηγήσετε πώς η διαφήμιση μπορεί να επηρεάσει τους νέους, ώστε να συμβάλουν στην αντιμετώπιση **δύο (2)** συγκεκριμένων προβλημάτων του σημερινού κόσμου.

(Έκταση: 400 - 450 λέξεις)

Σημείωση:

ΝΑ ΜΗΝ ΑΝΑΓΡΑΦΕΙ ΤΙΤΛΟΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ.

Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το ονοματεπώνυμό σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.

Να μελετήσετε τα παρακάτω κείμενα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

B1.**ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

Γ. Ιωάννου, «†13-12-43» (απόσπασμα)

(α)

Τότε που πρωτοζύγωσα, το σκάψιμο με την αξίνα είχε προχωρήσει. Εξάλλου δεν τον είχαν θαμμένο καθόλου βαθιά. Μάλλον γυναίκες θα είχαν φροντίσει για την ταφή του. Σε λίγο, ένα ένα, άρχισαν να ξεφυτρώνουν τα κόκαλα. Ήταν κατακίτρινα, με λίγο καστανό χρώμα κολλημένο πάνω τους. Η γυναίκα, μ' ένα τσεμπέρι στο κεφάλι, σχεδόν γονατιστή, αφού τα ξέπλενε λίγο με κόκκινο κρασί, τ' αράδιαζε ευλαβικά μέσα σε μια κάσα χαρτονένια, απ' αυτές της αμερικάνικης βοήθειας. Σε όλα αυτά δεν υπήρχε τίποτα το αηδιαστικό ή το τρομαχτικό. Άλλωστε το παιδάκι ήταν δεκάξι χρονών όταν μαρτύρησε. Και πιστεύω, χωρίς αμφιβολία, πως θα έχει αγιάσει. Στο χώμα δίπλα ήταν μπηγμένο ένα κερί και στο θυμιατό σιγόκαιγε θυμίαμα. Ευωδίαζε όλος ο τόπος. Λέξη δεν έλεγαν, ούτε ακουγόταν κλάμα. Καταλάβαινα όμως πως τα μάτια τους τρέχαν, γι' αυτό έσκυπα το κεφάλι μου προς το χορτάρι και δεν προσπαθούσα, ούτε τολμούσα να τους κοιτάξω. Πολύ ήταν και που με άφηναν κοντά τους μια τέτοια ώρα.

Μονάχα όταν βρέθηκε το κρανίο, άκουσα τον αδελφό να λέει βραχνά: η χαριστική βολή. Ήταν μια μικρή τρύπα λίγο πιο πάνω απ' το μέτωπο. Είχα γίνει πια ένα με το χώμα, έτσι ένιωθα. Τώρα σκέφτομαι πως έπρεπε να προσκυνήσω, αν και είμαι τόσο ανάξιος.

[...]

(β)

Όμως ένα μπουλούκι εντόπιοι τουρίστες φάνηκε να μπαίνει μέσα στον ιερό περίβολο. Στάθηκαν γύρω απ' το ελεεινό για μια τέτοια θυσία κενοτάφιο. Φαίνονταν απ' τους μορφωμένους και δεν μπορώ να πω πως η στάση τους δεν ήταν σεμνή. Κατέθεσαν μάλιστα ένα καλοκαμωμένο δάφνινο στεφάνι και κατόπι κράτησαν ένα λεπτό σιγή. Κάποιος τους άρχισε να διαβάζει από ένα χαρτί το ιστορικό της εκτελέσεως των 1200 ανθρώπων. Ήταν τόσο ψυχρή η περιγραφή, ώστε αμέσως υπέθεσα πως σίγουρα θα τα είχε ξεσηκώσει απ' την τελευταία εγκυκλοπαίδεια. Ύστερα σκόρπισαν μιλώντας δυνατά ή χαχανίζοντας. Πολλοί ήρθαν τριγύρω μας. Και φυσικά αμέσως άρχισαν τις ερωτήσεις, ιδίως οι γυναίκες. Το παλικάρι με την αξίνα απαντούσε, πιέζοντας ολοφάνερα τον εαυτό του. Φαινόταν καθαρά πως θεωρούσαν σχεδόν ευτυχία τους και σπουδαίο συμπλήρωμα στις συγκινήσεις της εκδρομής την ανακομιδή, που πέτυχαν πάνω στην ώρα. Ο αδελφός μάλιστα ζαλίστηκε τόσο για μια στιγμή, ώστε έκανε το λάθος να τους δείξει ακόμα και το κρανίο με τη χαριστική βολή. Αυτό όμως θα ήταν πέρα απ' τα όρια της αντοχής τους, γιατί αμέσως πρόσεξα μια κίνηση για απομάκρυνση. Κάποιος τους θύμισε πως η ώρα περνάει. Εκείνη τη στιγμή η σκυμμένη

γυναίκα τούς γύρευε, αν έχουν, καμιά εφημερίδα για να σκεπάσει τα κόκαλα. Πολλοί προθυμοποιήθηκαν από εφημερίδες άλλο τίποτα, και τι εφημερίδες ...

Πήραν να κατηφορίζουν. Μετά από λίγα βήματα άναψε ζωηρή συζήτηση ανάμεσά τους· σα να μην ήμασταν κι εμείς λίγο πιο πάνω. Ένας ακούστηκε να φωνάζει με θυμό: Καλά τους έκαναν αφού οι άλλοι σκότωσαν στρατιώτες του κατακτητή.

Κανένας δεν αντιμίλησε. Ήταν και κάποιος με στολή μαζί τους.

Μου 'ρθε να πέσω απάνω σε κείνη την άτιμη φωνή και να τη στραγγαλίσω άγρια, προτού προφτάσει να προχωρήσει. Αλλά την άκουσαν βέβαια συγχρόνως και τα δυο αδέλφια κι έσκυψαν πιο πολύ κατά το χώμα, σα να 'φαγαν καμτσικιά, αλλά και σα μαθημένοι από κάτι τέτοια.

Ερώτηση Β1

Με βάση τα αποσπάσματα που σας δίνονται πιο πάνω, να διακρίνετε **τρεις (3)** αντιθέσεις ανάμεσα στις δύο σκηνές (α, β) του διηγήματος και να ανασυνθέσετε το κλίμα της μετεμφυλιακής περιόδου στην Ελλάδα, κατά την οποία ο αφηγητής επισκέπτεται τα Καλάβρυτα, με **δύο (2)** παραδείγματα.

(μονάδες 12)

B2.

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ. Ρίτσος, *Αποχαιρετισμός* (απόσπασμα)

Κ' έλεγα μέσα μου: δε φτάνει το τραπέζι, μήτε κάμποσος παράς στην τσέπη,
μήτε το ψωμί και το φιλί, - δε φτάνει.
Ο άνθρωπος είναι πιο τρανός απ' την καθημερινή την έγνοια του.

Κι έλεγα πάλι που ο άνθρωπος αρχίζει από την έγνοια του για το ψωμί
κι όλο τραβάει πιο πέρα απ' τη σκλαβιά του,
από σκλαβιά σε σκλαβιά, από ξεσκλάβωμα σε ξεσκλάβωμα,
απ' το ξεσκλάβωμα της πατρίδας, στο ξεσκλάβωμα του κόσμου,
ώσπου να νιώσει, μπαίνοντας ίσα στον ουρανό,
ν' αχνίζει το φεγγάρι στον κόρφο του,
ώσπου να κλάψει μια νύχτα από αγάπη για όλο τον κόσμο. Έτσι άφησα
σ' ένα χαντάκι τ' αμάξι μου. Πήρα τ' όπλο. Κι ανέβηκα στο βουνό.

Έτσι βρέθηκα σε τούτη τη σπηλιά που το στόμιό της
βλέπει ολόισα τον ήλιο - το στρογγυλό της στόμιο
είναι ο ίδιος ο ήλιος
που θα τον νιώσω πάλι δροσερό, καθώς θα

με περνάνε,
(όπως εκείνη τη νύχτα το φεγγάρι) - θα τον νιώσω δροσερό
κωνσταντινάτο
να μου δροσίζει το καμένο στήθος, κι έτσι λίγο - λίγο
να ζεσταίνεται ο ήλιος και ν' αχνίζει στον κόρφο μας. Γεια σας!
(1957)

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A. Σικελιανός, «Πνευματικό Εμβατήριο» (απόσπασμα)

«Ομπρός· βοηθάτε να σηκώσουμε τον ήλιο πάνω απ' την Ελλάδα·
ομπρός, βοηθάτε να σηκώσουμε τον ήλιο πάνω από τον κόσμο!
Τι, ιδέτε εκόλλησεν η ρόδα του βαθιά στη λάσπη,
κι α, ιδέτε, χώθηκε τ' αξόνι του βαθιά μες στο αίμα!
Ομπρός, παιδιά, και δε βολεύει μονάχος του ν' ανέβει ο ήλιος·
σπρώχτε με γόνα και με στήθος, να τον βγάλουμε απ' τη λάσπη,
σπρώχτε με στήθος και με γόνα, να τον βγάλουμε απ' το γαίμα.
Δέστε, ακουμπάμε απάνω του ομοαίματοι αδερφοί του!
Ομπρός, αδέρφια, και μας έζωσε με τη φωτιά του,
ομπρός, ομπρός, κ' η φλόγα του μας τύλιξε, αδερφοί μου!
[...]

(1945)

Άγγελος Σικελιανός, *Λυρικός βίος*, τόμος Ε', Αθήνα, Ίκαρος, 31978, σ. 173

Ερώτηση Β2

α. Να καταγράψετε **δύο (2)** κοινές πανανθρώπινες αξίες που προβάλλονται στα δύο αποσπάσματα. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από τα δύο κείμενα.

(μονάδες 4)

β. Αφού γράψετε, με βάση τα υπογραμμισμένα ρήματα, σε ποιο ρηματικό πρόσωπο μιλά το ποιητικό υποκείμενο σε κάθε ένα από τα δύο αποσπάσματα και σε ποιους απευθύνεται, να συσχετίσετε τη χρήση του συγκεκριμένου ρηματικού προσώπου με το ύφος καθενός από τα δύο ποιήματα.

(μονάδες 6)

B3.

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ. Σεφέρης, «Ελένη» (απόσπασμα)

Αηδόνι ποιητάρη,
σαν και μια τέτοια νύχτα στ' ακροθαλάσσι του Πρωτέα
σ' άκουσαν οι σκλάβες Σπαρτιάτισσες κι έσυραν το θρήνο,
κι ανάμεσό τους – ποιος θα το 'λεγε – η Ελένη!
Αυτή που κυνηγούσαμε χρόνια στο Σκάμαντρο.
Ήταν εκεί, στα χείλια της ερήμου· την άγγιξα, μου μίλησε:
«Δεν είν' αλήθεια, δεν είν' αλήθεια» φώναζε.
«Δεν μπήκα στο γαλαζόπλωρο καράβι.
Ποτέ δεν πάτησα την αντρειωμένη Τροία».

Με το βαθύ στηθόδεσμο, τον ήλιο στα μαλλιά, κι αυτό το ανάστημα
ίσκιοι και χαμόγελα παντού
στους ώμους στους μηρούς στα γόνατα·
ζωντανό δέρμα, και τα μάτια
με τα μεγάλα βλέφαρα,
ήταν εκεί, στην όχθη ενός Δέλτα.
Και στην Τροία;
Τίποτε στην Τροία – ένα είδωλο.
Έτσι το θέλαν οι θεοί.
Κι ο Πάρης, μ' έναν ίσκιο πλάγιαζε σα να ήταν πλάσμα ατόφιο·
κι εμείς σφαζόμασταν για την Ελένη δέκα χρόνια.

Ερώτηση B3

Με βάση το πιο πάνω απόσπασμα να παρουσιάσετε την εκδοχή του μύθου της Ελένης που αξιοποιεί ο Σεφέρης και να αναφέρετε **δύο (2)** εκφραστικά μέσα με τα οποία περιγράφεται η Ελένη. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο απόσπασμα.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ